T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/712
KARAR NO : 2023/606
KARAR TR : 25/09/2023

ÖZET: Orman Genel Müdürlüğüne bağlı işyerinde işçi statüsünde çalışmakta iken hakkındaki disiplin soruşturması sonucunda başka yere naklen atanmasına ilişkin işlemin iptali talebiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Ş.E
Vekili : Av. M.T
Davalı : Orman Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. E.K

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, Yozgat Orman İşletme Müdürlüğünde 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi işçi olarak çalışmakta iken, hakkında açılan disiplin soruşturması sonucunda davacının Akdağmadeni İlçe Orman Müdürlüğüne naklen atanmasına ilişkin Orman Genel Müdürlüğünün 01/06/2021 tarihli ve 1229365 sayılı işlemin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. Yozgat İdare Mahkemesi 10/09/2021 tarih ve E.2021/890, K.2021/830 sayılı kararı ile, *"bakılan davada, davacının sürekli işçi kadrosunda 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında işçi olarak çalıştığı ve uyuşmazlığın işçi - işveren arasında ortaya çıkan uyuşmazlık kapsamında olduğu anlaşıldığından dava konusu olan naklen atama işleminin iptali isteminin görüm ve çözümünde İş Mahkemelerinin görevli olduğu"* gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar vermiş, tarafların istinaf etmemesi üzerine karar kesinleşmiştir.

3. Davacı vekili, bunun üzerine aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

4. **Yozgat İş Mahkemesi 25/01/2022 tarih ve E.2021/272, K.2022/17 sayılı kararı ile,** yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle HMK'nin 114/1-b maddesi uyarınca davanın usulden reddine karar vermiş, tarafların istinaf etmemesi üzerine karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"İncelenen tüm dosya kapsamı, SGK kayıtları, davacıya ait işyeri şahsi dosyası hep birlikte değerlendirildiğinde: Davacı vekili davacının Yozgat Orman İşletme müdürlüğünde işçi olarak çalıştığını, davacının görev yerinin değiştirilerek Akdağmadeni ilçesine gönderildiği, yapılan tayin işleminin usul ve yasaya aykırı olduğunu beyan ederek davacının Yozgat ilinden Akdağmadeni ilçesine yapılan naklen atama işleminin iptalini talep etmiştir.*
>
> *Davalı vekili ise davacının haber vermeksizin işe gelmediğini, bu hususta davacı hakkında devamsızlık tutanağı tutulduğunu, atama işleminin usul ve yasaya uygun olduğunu beyan ederek davanın reddini talep etmiştir.*
>
> *Görev konusu kamu düzenine ilişkin olup mahkemece kendiliğinden dikkate alınmalıdır. İş mahkemelerinin görev alanını hakim, tarafların iddia ve savunmalarına göre değil, 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 1. maddesini esas alarak belirleyecektir.*
>
> *5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 1. maddesi uyarınca İş Kanununa göre işçi sayılan kimselerle işveren veya işveren vekilleri arasında iş akdinden veya iş Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının çözüm yeri iş mahkemeleridir.*
>
> *Dosyadaki bilgi ve belgelere göre davacı hakkında disiplin soruşturması başlatılmış olup soruşturma neticesinde davacının Yozgat ilinden Akdağmadeni İlçesine naklen ataması yapılmıştır. Davacı tarafça naklen atama işleminin iptali istenmekte olup bahse konu işlem idare hukukuna tabi bir işlemdir.*
>
> *Açıklanan nedenlerleuyuşmazlığın çözüm yeri idari yargı olup, Mahkemece davanın yargı yolunun caiz olmaması nedeni ile 6100 sayılı HMK. nun 114/b ve 115. maddeleri uyarınca dava şartı yokluğundan reddine karar verilmiştir."*

5. Davacı vekili, bu kez de aynı istemle idari yargı yerinde tekrar dava açmıştır.

C. İdari Yargıda

6. **Yozgat İdare Mahkemesi 13/10/2022 tarih ve E.2022/938 sayılı kararı ile,** davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılıKanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"Dava dilekçesi ve eklerinin incelenmesinden,Yozgat İl Orman Müdürlüğü bünyesinde 4857 sayılı İş Kanunu'na tabiişçi olarak çalışan davacı tarafından, Akdağmadeni İlçe Orman Müdürlüğü'ne naklen atanmasına ilişkin 01.06.2021 tarih ve 1229365 sayılı işlemin iptali istemiyle öncelikleMahkememizde açılan davada, Mahkememiz 10/09/2021 tarihli, E:2021/890, K:2021/830 sayılı kararı ile davanın görüm ve çözümünde iş mahkemelerinin görevli olduğuna karar verildiği, davacı tarafından 03/11/2021 tarihinde Yozgat İş Mahkemesi'nde açılan davada 25/01/2022 tarihli, E:2021/272, K:2022/17 sayılı kararla davanın görülmesinde idare mahkemelerinin görevli olduğu gerekçesi ile görevsizlik kararı verildiği, davacı vekili tarafından Yozgat İş Mahkemesi'ne verilen01/04/2022 tarihli dilekçe ile dosyanın yetkili idare mahkemesine gönderilmesinin istenildiği, akabinde davanın Mahkememiz 2022/578 Esasına kaydının yapıldığı, 03/08/2022 tarihli dilekçe ret kararı üzerine bakılan davanın açılmış olduğu anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlıkta, Mahkememiz 10/09/2021 tarihli, E:2021/890, K:2021/830 sayılı "görev ret" kararı sonrasında Yozgat İş Mahkemesi'nin 2021/272 Esasına kayden açılan dosyada davanın idare mahkemelerince görülmesi gerektiği sonucuna varıldığı, davanın çözümünde görevli mahkemenin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesi gerekmekte iken bu yola başvurulmadan görevsizlik kararı verildiği, kararın davacı vekilince istinaf kanun yoluna götürülmemesi üzerine kararın 24/03/2022 tarihinde kesinleştiği ve akabinde de davacı vekilinin talebi üzerine dava açılmaksızın dosyanın Mahkememize gönderildiği dolayısıyla yeniden dava açılmış olduğu anlaşılmaktadır.

Bakılan davada, davacının sürekli işçi kadrosunda 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında işçi olarak çalıştığı ve uyuşmazlığın işçi - işveren arasında ortaya çıkan uyuşmazlık kapsamında olduğu anlaşıldığından dava konusu olan naklen atama işleminin iptali isteminin görüm ve çözümünde İş Mahkemelerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Bakılan davanınYozgat İş Mahkemesi'nce Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesi yoluna başvurulmadan yapılan yargılamada verilen 25/01/2022 tarihli, E:2021/272, K:2022/17 sayılı görevsizlik kararının kesinleşmiş olduğu görüldüğünden, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesi zorunluluğu doğmuştur."

III. İLGİLİ HUKUK

7. Anayasa'nın 128. maddesi şöyledir:

"Devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür.

Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir.

... "

8. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun *"İstihdam Şekilleri"* başlıklı 4. maddesi şöyledir:

"Kamu hizmetleri; memurlar, sözleşmeli personel, geçici personel ve işçiler eliyle gördürülür.

...

D) İşçiler:

(A), (B) ve (C) fıkralarında belirtilenler dışında kalan ve ilgili mevzuatı gereğince tahsis edilen sürekli işçi kadrolarında belirsiz süreli iş sözleşmeleriyle çalıştırılan sürekli işçiler ile mevsimlik veya kampanya işlerinde ya da orman yangınıyla mücadele hizmetlerinde ilgili mevzuatına göre geçici iş pozisyonlarında altı aydan az olmak üzere belirli süreli iş sözleşmeleriyle çalıştırılan geçici işçilerdir. Bunlar hakkında bu Kanun hükümleri uygulanmaz.

... "

9. Böylece, ilk üç istihdam şeklinin dışında kalan kişiler olarak belirtilen işçiler hakkında 657 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanmayacağına işaret edilmek suretiyle, kamu kurum ve kuruluşlarında statü hukuku dışında kalan istihdam şekli de benimsenmiştir.

10. Mülga 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 2. maddesinde *'Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılanlar bu kanuna göre sigortalı sayılırlar..."* denilmiş, aynı Kanun'un "*Uyuşmazlıkların Çözüm Yeri*" başlıklı 134. maddesinde, "B*u Kanun'un uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar,*

yetkili iş mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür" hükmüne yer verilmiş; 506 sayılı Kanun hükümleri 01/10/2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

11. 4857 sayılı İş Kanunu'nun 1. maddesinde, Kanun'un amacının, işverenler ile bir iş sözleşmesine dayanarak çalıştırılan işçilerin çalışma şartları ve çalışma ortamına ilişkin hak ve sorumluluklarını düzenlemek olduğu belirtilmiş; "*İş Sözleşmesi, Türleri ve Feshi*" hususuna Kanun'un 8. maddesi ve devamında, kıdem tazminatı, ücretli izin, bildirim süresinden kaynaklanan yükümlülük ve haklara ilişkin hususlara ise Kanun'un değişik maddelerinde yer verilmiştir.

12. 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun "*Görev*" başlıklı 5. maddesi şöyledir:

> *"(1) İş mahkemeleri;*
>
> *a) 5953 sayılı Kanuna tabi gazeteciler, 854 sayılı Kanuna tabi gemiadamları, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa veya 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun İkinci Kısmının Altıncı Bölümünde düzenlenen hizmet sözleşmelerine tabi işçiler ile işveren veya işveren vekilleri arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına,*
>
> *b) İdari para cezalarına itirazlar ile 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamındaki uyuşmazlıklar hariç olmak üzere Sosyal Güvenlik Kurumu veya Türkiye İş Kurumunun taraf olduğu iş ve sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyuşmazlıklara,*
>
> *c) Diğer kanunlarda iş mahkemelerinin görevli olduğu belirtilen uyuşmazlıklara, ilişkin dava ve işlere bakar."*

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

13. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 25/09/2023 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27.maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, olay kısmında belirtildiği üzere, tarafları, konusu ve nedeni aynı olan davada; adli ve idari yargı yerlerince verilmiş karşılıklı görevsizlik kararı bulunmakta olup;bunun üzerine kendisine ikinci kez gelen davayı inceleyen idari yargı yerinin sahip olduğu seçenekler ile verdiği karar bakımından bir değerlendirme yapılması gerekmektedir.

14. 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde yer alan, "*Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli ve idari yargı mercilerinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir. Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca (...) ileri sürülebilir.*" hükmüne göre, idare mahkemesinin kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine adli yargı yerince de görevsizlik kararı verilmesi ve bu kararın kesinleşmesi halinde, olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş olacak hukuk alanında doğmuş bulunan bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi ise ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilecektir.

15. Kanun'un 19. maddesindeki "*Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler. (Değişik ikinci fıkra: 23/7/2008 – 5791/9 md.) Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir...*" hükmüne göre ise, adli yargı yeri, davaya bakma görevinin daha önce görevsizlik kararı veren idari yargı yerine ait olduğunu belirten gerekçeli bir karar ile doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağına sahiptir. Şu kadar ki, başvuru kararının, görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilmesine değin işin incelenmesinin ertelenmesi hususunu da içermesi gerekir.

16. Kanunkoyucu, 14. maddeye göre olumsuz görev uyuşmazlığı doğması durumunda her iki yargı merciince işten el çekilmiş olduğundan başvurma istencini davanın taraflarına bırakmış iken, bu yönteme oranla daha kısa zamanda çözüme ulaşılmasını amaçladığı 19. madde ile daha önce görevsizlik kararı veren yargı merciinden sonra davayı inceleyen yargı merciine, işten el çekmeden doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağını tanımıştır.

17. Olayda, idari ve adli yargı yerince, karşılıklı görevsizlik kararı verildikten sonra, yeniden idari yargı yerinde dava açılmış; bunun üzerine, Mahkemece 2247 sayılı Yasanın 19. maddesi kapsamında Mahkememize başvurulduğu görülmüştür.

18. Bu haliyle, her ne kadar olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle yapılan başvuru 2247 sayılı Yasa'da öngörülen yönteme uymamakta ise de, davanın taraflarınca başvuruda bulunulmadığı gözetilerek, Yozgat İdare Mahkemesi'nce yapılan başvurunun 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi kapsamında olduğunun kabulü ile Uyuşmazlık Mahkemesinin önüne gelmiş bulunan görev uyuşmazlığının çözüme kavuşturulması, gerek usul ekonomisine gerekse de Uyuşmazlık Mahkemesinin kuruluş amacına uygun olacağından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

19. Raportör-Hâkim Süleyman ARIDURU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

20. Dava, Yozgat Orman İşletme Müdürlüğünde işçi olarak çalışmakta iken, hakkında açılan disiplin soruşturması sonucunda davacının Akdağmadeni İlçe Orman Müdürlüğüne naklen atanmasına ilişkin Orman Genel Müdürlüğünün 01/06/2021 tarihli ve 1229365 sayılı işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

21. Dava dosyasının incelenmesinden, davalı idare ile davacı arasındaki hukuki ilişkinin, İş Kanunu'na tabi hizmet sözleşmesine dayalı olarak kurulduğu, davacı eylemine karşılık, dava konusu işlemlerin, idarenin yetkili organı tarafından işveren sıfatıyla tesis edilmiş bir özel hukuk işlemi olduğu anlaşılmıştır.

22. Buna göre, dava konusunun, işçi-işveren ilişkisinden kaynaklanan uyuşmazlık olduğu, İş Kanunu'na göre işçi sayılan kimselerle işveren veya işveren vekilleri arasındaki iş akdinden doğan her türlü hukuki uyuşmazlıkların çözümünde İş Mahkemelerinin görevli kılınmış olduğu, aksine bir düşüncenin, işverenin salt bir kamu kuruluşu olması nedeniyle, statü hukukuna tabi olmayan personeli hakkındaki tasarrufunun, idari işlem niteliğinde görülerek, özel hukuk alanına dahil bulunan uyuşmazlıkların da idari yargı denetimine tabi kılınması sonucunu doğuracağından, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

23. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Yozgat İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile Yozgat İş Mahkemesinin 25/01/2022 tarih ve E.2021/272, K.2022/17 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Yozgat İdare Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile Yozgat İş Mahkemesinin 25/01/2022 tarih ve E.2021/272, K.2022/17 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

25/09/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Nigün	Doğan	Eyüp
TOPAL	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN